

EESTI RAHVAMAJADE ÜHINGU ARENGUKAVA 2015-2020

TALLINN 2015

SISUKORD:

SISSEJUHATUS	LK 2
2 ÜHINGU TUTVUSTUS	
2.1 KONTAKTANDMED	LK 4
2.2 ÜLDINE TUTVUSTUS	LK 4
2.3 LIIKMESKOND	LK 5
2.4 OLULISEMAD TEGEVUSED JA PROJEKTID	LK 6
2.5 KOOSTÖÖ	LK 8
3 HETKEOLUKORRA ANALÜÜS	LK 9
3.1 ORGANISATSIOONI HETKEOLUKORRA ANALÜÜSI JÄRELDUSED	LK 11
4 VISIOON	LK 12
5 MISSIOON	LK 12
6 PÕHIVÄÄRTUSED	LK 12
7 STRATEEGILISED EESMÄRGID	LK 13
8 TEGEVUSKAVA JA TULEMUSED AASTAKS 2018	LISA 1
9 TULEMUSTE MÕÖTMISE, HINDAMISE KORD	LK 14
10 ARENGUKAVA UUENDAMISE KORD	LK 14
11 MÕISTED JA LÜHENDID	LK 15
12 AJALUGU	LK 16

SISSEJUHATUS

Käesolev arengukava määratleb Eesti Vabariigi kultuuripoliitikast lähtuvalt MTÜ Eesti Rahvamajade Ühingu arengu eesmärgid ning pakub välja tegevused nende saavutamiseks. Arengukava on koostatud aastateks 2015-2020.

Arengukava koostamise eesmärgiks on kujundada ühine arusaam organisatsiooni ülesannetest ja arengusuundadest, et tagada läbi mõtestatud ja sihipärase tegevuse Eesti Rahvamajade Ühingu stabiilne areng. Arengukava kehtestab ühingu strateegilised eesmärgid aastani 2020 ning määratleb arenguperspektiivi koos selleks vajalike ressursside kavandamisega.

Dokumendi koostamise lähtealuseks on põhiseaduse preambula, mis sätestab ülesande kõikumatus usus ja vankumatus tahtes kindlustada ja arendada riiki, mis peab tagama eesti rahvuse ja kultuuri säilimise läbi aegade. Teiseks oluliseks tugisambaks on sellel dokumendil Eesti säästva arengu riiklik strateegia „Säästev Eesti 21“, mis seab üheks eesmärgiks siinse kultuuriruumi elujõulisuse. Arengukava koostamisel on arvestatud dokumendiga „Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020“, mis sisaldab kultuuripoliitika kujundamise ja elluviimise põhimõtteid ning valdkondlikke prioriteete. Koostamisel lähtuti muuhulgas ka UNESCO Vaimse Kultuuripärandi Kaitse Konventsiooni rakendamise strateegias seatud eesmärkidest. Arengukava koostamisel tugineti ka Eesti elukestva õppe strateegiale tagamaks Eesti inimestele nende vajadustele ning võimetele vastavate õpivõimaluste loomise kogu elukaare jooksul.

Arengukava on koostatud perioodiks 2015-2020. Arengukava on organisatsiooni jätkusuutliku tegutsemise aluseks ja on koostatud ühingu töö paremaks korraldamiseks. Arengukava reguleerib rahvamajade valdkonna arengueelduste loomist ning rahvamaju ühendava organisatsiooni rolli selles protsessis. Arengukavas püstitatud eesmärkidele tuginedes on koostatud ERMÜ tegevuskava aastani 2020. Eesmärgid ja nende täitmine ning aastane detailne tegevuskava koostatakse esinduskogu poolt igal aastal, III kvartalis. Selle käigus hinnatakse eelneva aasta jooksul saavutatud tulemusi ning vastavalt vajadusele tehakse täiendusi ka arengukavasse. Esinduskogu koostab kokkuvõtte arengukavas seatud eesmärkide saavutamiseks tehtust ja edastab sellekohase teave üks kord aastas ERMÜ üldkogule.

Arengukava koostamiseks korraldati neli seminari, kus osales kokku ligikaudu 20 ERMÜ liiget, arengukava arutati mitmel erineval MTÜ Eesti Rahvamajade Ühingu eestseisuse koosolekul. Lisaks osalesid arengukava koostamisel Kultuuriministeeriumi ning Rahvakultuuri Keskuse esindajad.

Arengukava võeti vastu 17. detsembril 2015 toimunud Esinduskogu koosolekul.

Täname kõiki, kes aitasid kaasa Eesti Rahvamajade Ühingu arengukava koostamisele.

ÜHINGU TUTVUSTUS

Eesti Rahvamajade Ühing on katusorganisatsioon, mis ühendab Rahvamajade töötajaid ning rahvamajade arendustööst huvitatud ja sellele kaasaaitavaid füüsilisi ja juriidilisi isikuid.

2.1 KONTAKTANDMED

MTÜ Eesti Rahvamajade Ühing

registrikood 80252804

J.Vilmsi 55, 10147 TALLINN

rahvamajadeyhing@gmail.com

53486882

<http://rahvamaja.edicy.co/>

Fb kogukond Eesti Rahvamajade Ühing

2.2 ÜLDINE TUTVUSTUS

Eesti Rahvamajade Ühing (lühinimetusega ERMÜ) on avalikes huvides mittetulundusühinguna tegutsev organisatsioon, mille tegevus rajaneb demokraatia põhimõtetel, liikmete omaalgatusel ja ühistegevusel. Ühing on loodud 19.03. 2007. Ettevalmistused selleks algasid juba pea aasta varem, kui 19. 04 2006 sai Rae Kultuurikeskuses Harjumaal, Jüris, kokku kaks- ja poolsada rahva- ja kultuurimaja juhatajat üle Eesti. Ühingu juhtorganiks on Esinduskogu, mis koosneb iga maakonna ja Tallinna linna esindajast.

Põhikirja järgi on ERMÜ tegevuseks rahvamajade (kultuuri- vabaajakeskuste jne) ja nende töötajate esindamine ja vajadusel kaitse, töötajaskonnale täienduskoolituse korraldamine ning rahvamajade, kui Eesti peamise kultuurikorraldusvõrgustiku arengueelduste loomine. Ühingu peamiseks eesmärgiks on tõsta kultuuriteenuste kättesaadavust ja kvaliteeti, esindada rahvamajade* (*jt asutuste, vt mõisted lk*) huve ja algatada erinevaid koostöövorme.

Üks olulisemaid ülesandeid on üldsuse teavitamine rahvamajade rollist ja sealsete tegevuste olulisusest üldises kultuurikorraldusmudelil. Rahvamajad täna on eesti kultuuritraditsioonide väärtustamise, hoidmise ja edasikandumise tugipunktiks. Nende rolli tajumiseks ja väärtustamiseks ühiskonnas on ERMÜ seadnud endale eesmärgiks osaleda aktiivselt kultuuripoliitika – ja tegevusstrateegiate kujundamisel. ERMÜ-l on hea eeldus kujuneda arvestavaks kaaskõnelejaks ja koostööpartneriks nii kohalikul, regionaalsel kui ka riigi tasandil.

Ühendus on oma senise tegevusaja jooksul algatanud mitmeid töögrupe Eesti rahvamajade tööd ja arengut takistavate tegurite leevendamiseks või lahenduste leidmiseks.

Ühingu tööd korraldab vabatahtlikkuse alusel Esinduskogu ja tema poolt valitud ERMÜ esinaine.

Organisatsiooni jätkusuutlikkuse ja strateegiliste eesmärkide saavutamiseks vajalike tegevuste elluviimise tagamiseks on vajadus palgata tegevjuht.

2.3 LIIKMESKOND

Eesti Rahvamajade Ühingul on 2015.a. 1.novembri seisuga 168 liiget. Liikmete arv on aasta aastalt kasvutendentsis.

ERMÜ liikmeskond seisuga 1. november 2015

2007. aastal asutasid ühingu 10 asutajaliiget. Alates sellest ajast on liikmeskond järjepidevalt suurenenud. Ühingusse kuuluvad nii juriidilised kui ka füüsilised isikud, kes soovivad arendada rahvamajade tegevust ja nõustuvad ERMÜ põhikirjaga. Uued liikmed võetakse ühingusse avalduse alusel, liikmeskonda kuulumise kinnitab esinduskogu või üldkoosolek.

Seisuga 30.november 2015 on liikmeid 166. Esindatud on kõik maakonnad.

Maakond	Füüsilised isikud	Juriidilised isikud
Harjumaa	16	Harjumaa KultuurikorraldajatLiit, Kolgaküla MTÜ
Ida-Virumaa	17	
Lääne-Virumaa	14	
Jõgevamaa	18	Põltsamaa linnavalitsus
Tartumaa	4	
Põlvamaa	8	
Võrumaa	5	
Valgamaa	4	Valgamaa Rahvakunsti ja käsitöö selts
Pärnumaa	9	
Viljandimaa	20	Villem Reimanni nimeline Kolga-Jaani rahvamaja
Läänemaa	4	Haapsalu linnavalitsus, Lihula linnavalitsus,
Järvamaa	12	Paide linnavalitsus
Raplamaa	15	
Saaremaa	1	Saaremaa rahvakultuuriselts
Hiiumaa	1	Hiiu vald
Tallinn	5	

EESTI VABARIIK

2.4 OLULISEMAD PROJEKTID

ERMÜ on oma 9 tegevusaasta jooksul andnud suure panuse eesti kultuurimaastiku ühe suurima võrgustiku tugevdamisesse ning kodanikele pakutavate kultuuriteenuste arendamisesse nii oma igapäevatöö kui ka erilmeliste projektide kaudu

OLULISEMAD TEGEVUSED	AASTA	TEGEVUSTE MÕJU
ERMÜ asutamine, ühingu ülesehitamine, võrgustiku loomine	2007 - 2015 /pidev	Loodud toimiv üleriigiline võrgustik, mis vahendab ja kogub informatsiooni läbi liikmete ja esinduskogu. Läbiviidud ettevõtmised ja erinevad koostööprojektid on suurendanud liikmeskonna organisatsioonilist kuuluvustunnet. Parenenud on infovahendus, liikmeskond on teadlikum koolitusvõimalustest ning nõustamisteenuste olemasolust.
Rahvamajade seaduse kontseptsiooni valmimine	2008	Juhtgrupi suure mõttetöö tulemusena arusaamine ERMÜ ees seisvatest ülesannetest ja edasise tegevuse vajadusest. Poliitilistele ringkondadele surve avaldamine ning teavitamine rahvamajade valdkonna seadusandliku regulatsiooni puudulikkusest.
Suvekoolide korraldamine (valdkondlik) erinevates maakondades	2007 - 2015	Liikmeskonna üldine kompetentsuse kasv läbi õpivõimaluste loomise. Liikmeskonna suurenemine, tegevuse laiendamine maakondadesse, kultuurikorraldajate õppereisid maakondadesse - üksteiselt õppimine. Kogemuste

		vahenduse kõrval ka uute ideede, inspiratsiooni ja motivatsiooni leidmine jpm
Talvekoolide korraldamine	2008 - 2015	Esinduskogu kui meeskonna tugevnemine, motiveerimine, ühtekuuluvustunde suurenemine.
Eesti Rahvamajade I messi korraldamine	2010	Teadmiste avardamine rahvamajade tegevusest üle riigi, maakonna kui meeskonna tugevnemine ja koostöö messi ettevalmistamise käigus
Kodulehe loomine ja FB lehe käivitamine	2009	Tegevuse nähtavaks saamine läbi sotsiaalmeedia
Rahvamajade filmi valmimine	2009	On loodud võimalus tutvuda erinevate rahvamajadega üle riigi, näha tegevuste sarnaseid jooni ja tajuda eristumist koha omapärasest lähtubvalt. Vaadeldav ERMÜ kodulehel
Kutsevalifikatsiooni põhimõtete väljatöötamine, kutsestandardi koostamine,	2011 – 2015	Kutsealaste kompetentside kasv. Kutse saaja on mõtestanud on väärtustanud oma töö ja saanud professionaalidelt objektiivset tagasisidet. Kutse saaja enesekindlus on suurenenud.
Kutseksamite läbiviimine, kutsetunnistuste väljaandmine	2011-2015	Kutsekomisjoni ja hindamiskomisjoni liikmeskond on pidevas analüüsiprotsessis, leides uusi nüansse ja parendamist vajavaid kitsaskohti.
Projekt „24 tundi rahvamajas“ läbiviimine	2013	Üleriigiline kaasalöömine. Kokku koondas see ettevõtmine 150 rahvamaja, külalistena 27 000 inimest. Rahvamaja tõusis fookusesse, kui küla- või kogukonnakeskus, mis on kohalikele inimestele oluliseks kohtumispaiaks, kultuuriliseks eneseväljendusvõimaluseks ning elukestva õppe protsessis osalemiseks.
Õppereisid Peterburgi, Leedu vabariiki	2011 ja 2012	Teadmine erinevate riikide kultuurikorraldusmudelitest, rahastamissüsteemidest, alalhoitud pärandist, kommetest, traditsioonidest ja müütidest. Õppereisidest on sündinud erinevaid koostöökavasid ning projekte.
Rahvamajade töötajate tunnustussüsteemi väljatöötamine ja rakendamine	2014-2015	Rahvamajade töötajate motiveerimine, tunnustamine

Peamisteks rahastusallikateks on liikmemaksud, projektitoetused on laekunud Eesti Kultuurkapital, kohalikud omavalitsused, eraisikud ning teised fondid ja sihtasutused.

2.5 KOOSTÖÖ

ERMÜ kui katusorganisatsiooni peamisteks koostööpartneriteks on tema liikmed.

Ühingu liikmeskond katab võrgustikuna kogu Eesti. See võimaldab olla indikaatoriks teatud protsesside mõju hindamisel, anda sisendeid nii ettepanekute kui ka tagasisidestusena strateegiate kujundamisesse ja olla heaks kaaskõnelejaks kultuuripoliitika väljatöötamisel erinevatel tasanditel.

ERMÜ koostööpartnerid on:

- Kultuuriministeerium
- Rahvakultuuri Keskus
- Rahvakultuurivaldkonna üleriigilised keskseltsid
- Maavalitsused , omavalitsuste liidud ja kohalikud omavalitsused
- Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA
- Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsioon ANDRAS
- Eesti Regionaalse Kultuuripoliitika Nõukoda
- Eesti Kultuurikorraldajate Liit
- Eesti Vabaharidusliit
- SA Kutsekoda
- Sidusvaldkonna ministeeriumid
- Kontsertorganisatsioonid
- Teatrid
- Muud prof. kunsti vahendavad organisatsioonid
- Tallinna Ülikool
- Tartu Ülikool
- Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia
- Eesti Teatri- ja Muusikaakadeemia.
- Kultuurivaldkonna sihtasutused
- Fondid ja programmid

ERMÜ kuulub mittetulundusühingusse Eesti Kultuuri Koda ning on Euroopa Kultuurikeskuste võrgustiku ENCC liige.

3. HETKEOLUKORRA ANALÜÜS

ORGANISATSIIONI TUGEVUSED	ORGANISATSIIONI NÕRKUSED
Toimiv rahvamajade võrgustik	Majanduslik ebastabiilsus
Rahvamajade võrgustiku ajaloolisus ja unikaalsus	Puudub palgaline töötaja
Traditsioonidega arenev organisatsioon	Puudub arengukava
Ühine eesmärk üle Eesti	Kodulehel puudub pidev administreerimine
Üle-eestiline esindatus – esinduskogu, liikmed	Organisatsioon ja liikmelisus ei ole nähtavad avalikkusele
Enesekindlus, julgus läbi liikmete ühistegevuse	Liikmete motivatsiooni puudumine organisatsiooniga ühinemiseks
Tugev esinduskogu, tugevad liikmed	Piirkondades ei tunnetata organisatsiooni vajalikkust
Kasvav liikmeskond	Esinduskogu liikmed ei saa majanduslikel põhjustel osaleda koosolekutel
Koostöötähe, koostöövalmidus, Koostöökogemused	Ühistegevusi ei ole piisavalt
Koostöö erinevatel tasanditel	Noorte kultuuritöötajate vähene kaasamine
Ühistegevused – talvekool, suvekool, seadusloomes kaasarääkimine	Kultuuritöötajate passiivsus ettepanekute tegemisel erialaste koolituste programmide koostamisel
Kutsestandardid – kutse omistamine	Puudub organisatsiooni tunnustussüsteem
Oma logo, koduleht, kajastus sotsiaalmeedias	Vähene tuntus ja kaasatus üleriigilisel tasandil
Pildil olemine – mess, projekt “24 h Eestimaal rahvamajas”	Valdkonnas on vähe erialase haridusega töötajaid
Töö rahvamajade seadusega, arengukavaga	Elukestva õppe mitteteadvustamine ja üldsusele ei teadvustata, et sellega tegeletakse
Tähelepanu juhtimine korrastamata rahvamajadele Eestimaal	Ei väärtustata rahvamajade võrgustiku ajaloolisust ja unikaalsust
ERMÜ tuntus üle Eesti	

ORGANISATSIOONI VÕIMALUSED	ORGANSATSIOONI OHUD
Liikmelisuse nähtavaks muutmine (ERMÜ tahvlid liikmeks olevatele rahvamajadele)	Rahvakultuuri kadumine
Organisatsioonil on palgalised töötajad	Rahvamajade valdkonnaga seotud seaduste puudumine
Noorte liikmete kaasamine	Kultuurivaldkonna alarahastamine
Poliitikate arendamisel osalemine (nt. kultuurikomisjonides jne)	Liikmeskonna vähenemine
Riiklikuks keskseltsiks saamine ja tegevustoetuse taotlemine	Kultuuritöötajate passiivsus
Rahvamajade võrgustiku reguleerimine seadusega	Poliitilisest olukorrast sõltumine
Rahvamajade töö ühisturustamine	Liikmete tööga ülekoormatus
Rahvusvaheliste suhete arendamine, kogemuste vahetamine	Traditsioonide hääbumine
Rahvamajade tegevusvaldkondade mitmekesistamine	Ühingu esinduskogu liikmete vähene kaasamine maakondades
Elanike töövõime taastamine läbi kultuurilise tegevuse	
Sotsiaalmeedia kanalite arendamine, teavitustegevus	
Rahvamajade ja nende töötajate kaitsmine läbi survegrupi	
Arenemine läbi organisatsiooni liikmete koostöö (sündmuste külastamine, vahetusõpilased, kogemuste vahendamine jne)	
Kõik rahvamajad ja/või rahvamajade töötajad on ühingu liikmed	
Riiklik programm rahvakultuuri projektide rahastamiseks	
Omavalitsuste kultuurijuhtide kaasamine töösse	
Omavalitsuste kultuurikorraldajate/kultuurijuhtide kaasamine ERMÜ töösse	

3.1 ORGANISATSIOONI HETKEOLUKORRA ANALÜÜSI JÄRELDUSED

Võimaluste ja tugevuste analüüs

- Rahvakultuurivaldkonna eksisteerimine riiklikus kultuuripoliitikas, keskseltsiks saamine, tegevustoetuse taotlemine, rahvamajade võrgustiku reguleerimine seadusega, poliitike arendamisel osalemine ning rahvamajade tegevusvaldkondade mitmekesistamine tagavad **toimiva rahvamajade võrgustiku, traditsioonidega, tugeva, areneva organisatsiooni ning koostöö erinevatel tasanditel.**
- Kõikide rahvamajade ja/või rahvamajade töötajate kaasamine ühingu liikmeteks, liikmelisuse nähtavaks muutmine, sotsiaalmeedia kanalite arendamine, teavitustegevus, noorte liikmete kaasamine tagavad **kasvava liikmeskonna ning üle-eestilise esindatuse.**
- Rahvamajade ja nende töötajate huvide kaitsmine, liikmete teadlikkuse tõstmine läbi koostöö, rahvusvaheliste suhete loomine ja erinevate koostöövormide väljatöötamine, kogemuste vahendamine tagavad **aktiivsed, enesekindlad, julged ja teotahelised liikmed.**

Ohtude ja tugevuste analüüs

- Töö rahvamajade valdkonda reguleerivate juriidiliste aktidega, koostöö Rahvakultuuri Keskusega ja koostöö erinevatel tasanditel aitavad vältida rahvakultuuri kadumist, valdkonnaga seotud seaduste puudumist, kultuurivaldkonna alarahastamist ning poliitilisest olukorrast sõltumist.
- Ühistegevuste arendamine, kultuurikorraldaja kutse omistamine, pildil olemine ja ERMÜ tuntuse suurendamine aitavad vältida liikmeskonna vähenemist, kultuuritöötajate passiivsust ning traditsioonide hääbumist.
- Toimiv rahvamajade võrgustik, ühine eesmärk ning ühised huvid, koostöötähe ja koostöövalmidus aitavad vältida ühingu esinduskogu liikmete vähest kaasamist maakondades.

Üle-eestiline esindatus, kasvav liikmeskond ja palgaliste töökohtade loomine aitavad vältida organisatsiooni liikmete vabatahtliku tööga ülekoormatust

Nõrkuste ja võimaluste analüüs

- Poliitike arendamisel osalemine, riiklikuks keskseltsiks saamine ja tegevustoetuse taotlemine, rahvakultuuri valdkonna eksisteerimine riiklikus kultuuripoliitikas aitavad leevendada organisatsiooni majanduslikku ebastabiilsust ning muuta organisatsioon riiklikul tasandil aktsepteeritavaks, muutes nii organisatsiooni kui selle liikmelisuse nähtavaks avalikkusele.

- Organisatsiooni palgaliste töökohtade loomine tagab organisatsiooni töö stabiilse korraldamise.
- Liikmelisuse nähtavaks muutmine, noorte liikmete kaasamine, rahvamajade töö ühisturundamine, rahvamajade ja nende töötajate huvide eest seismine, arenemine läbi koostöö motiveerivad uusi liikmeid k.a. noori kultuuritöötajaid organisatsiooniga ühinema.
- Rahvamajade tegevusvaldkondade mitmekesistamine, elanike töövõime taastamine läbi kultuurilise tegevuse, kultuuripoliitikas osalemine aitavad kaasa piirkondades rahvamajade valdkonna ja organisatsiooni vajalikkuse tunnetamisele ja teadvustamisele.

4 VISIOON

MTÜ Eesti Rahvamajade Ühing on jätkusuutlik ja mõjukaim kultuuriasutuste esindajaid ühendav organisatsioon, kelle ettepanekutega arvestatakse kultuuripoliitika kujundamisel nii piirkondlikul, regionaalsel kui ka riiklikul tasandil.

5 MISSIOON

Loome üleriigilise võrgustiku toel tingimused kultuurivaldkonna arenguks, pakkudes elanikkonnale võimalusi mitmekülgseks kultuurialaseks tegevuseks ning elukestvaks õppeks, toetamaks eesti rahvuse ja kultuuri säilimist läbi aegade.

6 PÕHIVÄÄRTUSED

Oma töö korraldamisel ja eesmärkide seadmisel tugineme sellele, et meie:

liikmed – on aktiivsed, teotahtelised, rõõmsad, pühendunud inimesed, kes hindavad ja väärtustavad Eesti rahvakultuuri.

oleme suunatud **koostööle** – organisatsiooni liikmeskonnal on ühised huvid ning soov teha koostööd nii omavahel kui erinevate partneritega.

oleme **avatud** – organisatsiooni tegevused on suunatud nii oma liikmetele kui koostööpartneritele, tegeletakse valdkonnaga tervikuna, osaletakse koostöö- ja arenguprojektides, toimib pidev infovahetus.

7 STRATEEGILISED EESMÄRGID JA PEAMISED TEGEVUSMEETMED

Visiooni saavutamiseks ja missiooni täitmiseks on Eesti Rahvamajade Ühing püstitanud järgmised eesmärgid:

1- EESTI RAHVUSE JA KULTUURI SÄILIMISE TOETAMISEKS ON SUURENENUD RAHVAMAJADE TEENUSTE MÕJUSUS

- Meede 1 - Rahvamajades pakutavate teenuste olemasolu ja mõju analüüs et tagada *kultuurivaldkonna töö väärtustamine, rahvuse ja kultuuri säilimiseks.*
- Meede 2 - Rahvamajade hindamismudeli kontseptsiooni loomine ja rakendamine
- Meede 3 - Rahvamajade töötajate professionaalsuse tõstmine. Kultuurikorraldaja kutse propageerimine. Kutseomistamise süsteemi arendus. Kutsestardi uuendamine.
- Meede 4 - Koolitustegevuse korraldamine, koolitusvõimalustest teavitamine, info vahendamine. Ettepanekute tegemine täienduskoolituse õppekavade koostamiseks erinevatele koostööpartneritele.

2- ERMÜS ON AKTIIVSE LIIKMESKONNAGA ÜLE-EESTILISE TIHEDA VÕRGUSTIKUGA ORGANISATSIION

- Meede 1- Motivatsioonivahendite väljatöötamine liikmetele sh tunnustussüsteemi väljatöötamine ja rakendamine
- Meede 2 Liikmete kaasamine organisatsiooni tegevustesse. Mõttetalgute korraldamine vähemalt 1x aastas
- Meede 6 Välis- ja siseriiklike õppereiside korraldamine

3- ERMÜ TEAVITUSTEGEVUS ON LAIAPÕHJALINE JA HOOMATAV

- Meede 1 - Ühingu kodulehe arendamine, sotsiaalmeedia kanalite aktiivne kasutamine
- Meede 2 - ERMÜ logo laialdane kasutamine
- Meede 3- Ühingu mainekujunduskava koostamine ja rakendamine
- Meede 4 - Tunnusmärkide väljatöötamine
- Meede 5 Rahvamajade ühisturunduse korraldamine

4- ERMÜ ON JÄTKUSUUTLIK, OMA LIIKMESKONNA HUVE ESINDAV ORGANISATSIION

- Meede 1 Riigipoolse tegevustoetuse taotlemine
- Meede 2 Tegevjuhi palkamine ühingule
- Meede 3 Rahaliste vahendite leidmine ühingu eesmärkide realiseerimiseks
- Meede 3 Laiapõhjaline koostöö erinevate partneritega. Ühistegevuste ja koolituste korraldamine.

Meede 4 Aktiivne osalemine kultuuripoliitika kujundamisel. Läbirääkimiste pidamine rahvamajade seaduse kontseptsiooni rakendamiseks

5- TEGEVUSKAVA JA TULEMUSED AASTEL 2015- 2018

VT LISA 1

6- TULEMUSTE MÕÕTMISE, HINDAMISE KORD

Eesti Rahvamajade Ühingu Arengukava on koostatud perioodiks 2015-2020. Arengukavas plaanitud tegevuste elluviimise eest vastutavad ühingu liikmed ja liikmete poolt valitud esinduskogu.

Arengukava tulemuslikkust näitavad püstitatud eesmärkide täitmine, tegevuste plaanipärane elluviimine ja koostööpartneritelt ning liikmetelt saadud tagasiside.

Tulemusi hinnatakse läbiviidavate küsitluste, väikesemahuliste uuringute ning intervjuude abil. Nende tulem võib saada põhjendatud muudatusettepanekute tegemisel tegevuskavasse või arengukavasse.

Arengukava vaadatakse esinduskogu poolt üle igal aastal üks kord. Aastane detailne tegevuskava ja eelarve koostatakse eelneva aasta III kvartalis. Vajadusel tehakse arengukavasse muudatusi. Põhimõtteliste muudatuste tegemisel esitatakse uuendatav arengukava kinnitamiseks ühingu üldkogule.

10 ARENGUKAVA JA TEGEVUSKAVA UUENDAMISE KORD

Käesolev arengukava on alus MTÜ Eesti Rahvamajade Ühingu liikmete, esinduskogu ja töötajate tegevuste iga-aastaseks planeerimiseks.

Arengukava elluviimisest tehakse esinduskogu poolt kokkuvõtted üks kord aastas üldkogule.

Arengukava täiendatakse vastavalt vajadusele.

Arengukava elluviimisel lähtutakse Eesti riigi pikaajalistest sihtidest kultuuri- ja elukestva õppe valdkonnas.

11 MÕISTED JA LÜHENDID

1. ERMÜ – Eesti Rahvamajade Ühing

2. 2006. aasta seisuga kasutatakse Eesti Vabariigis rahvamajade kirjeldamisel erinevaid nimetusi: kultuurikeskus, kultuurimaja, rahvamaja, seltsimaja, klubi, vabaaja keskus, huvikeskus jm. Käesolevas arengukavas kasutatakse üldmõistet **“Rahvamaja”**.

2.1. Rahvamaja on kultuurilis-vabahariduslik institutsioon/asutus, mille ülesandeks on mitmekülgsete teenuste/kultuuriteenuse pakkumine elanikkonnale eesmärgiga tagada kultuuri- ja rahvusliku identiteedi hoidmine ning arengueelduste loomine.

2.2. Kultuuriteenuse all mõistetakse kõigi elanike võimalusi:

- osaleda (harrastajana, õppijana) kultuuriprotsessis traditsioonide kandjana (näiteks osalemine kooris, rahvatantsurühmas, käsitööringis, pillimäng jm); uute oskuste ja teadmiste omandamine;
- saada tarbijana kultuurialaseid emotsioone (teater, kontsert, kino, tantsuõhtu, galerii jm);
- saada teadmisi ja informatsiooni enesetäiendamiseks (elukestev õpe).

3. Rahvamaja liigitus ja põhifunktsioonid

3.1. Seltsimaja – ehk kogukonnakeskus on eraõigusliku juriidilise isiku poolt asutatud või hallatav kultuuriasutus, mis toimib kogukonna omaalgatuse põhimõttel ning mille eesmärgiks on seltsielu korraldamine ja kohaliku elu arendamine.

3.2. Rahvamaja – kultuuriasutus, mille ülesandeks on kohaliku elanikkonna kultuuri-, huvitegevus-, enesetäiendus-, teabe- ja meelelahutusvajaduste rahuldamine; rahvakultuuri säilitamine ja arendamine; kontsertide, etenduste, näituste ja muude kultuurisündmuste korraldamine; tingimuste loomine harrastuskollektiivide, huviringide, kultuuriseltside ja -seltsingute tegevuseks.

3.3. Kultuurikeskus – on suuremas omavalitsuses või maakonna keskses tegutsev kultuuriasutus, mis täidab rahvamaja funktsiooni, omab tehnilist baasi ja inimressurssi piirkonna suursündmuste korraldamiseks ning kutselise kultuuri vahendamiseks.

12 AJALUGU

Eestimaal on tegutsenud rahvamajad ligi 120 aastat. Esimene teadaolev rahvamaja on Võru Kultuurimaja Kannel, asutatud 1881, Tori rahvamaja 1883 ning Kanepi rahvamaja 1886. aastal. Seltsitegevuse arenemisega 19. sajandi teisel poolel hakkas riik tegelema ka seaduste loomisega kultuurivaldkonnas. Esimeseks seltsitegevust mõjutavaks seaduseks oli 1906. aastal tsaari ukaas, mis ei olnud seltsitegevust soosiv, kuid seadis õiguslikud raamid seltsitegevuse alustamiseks ning toimimiseks. 1919. aastal võttis Ajutine Valitsus vastu seltside, ühisuste ja nende liitude registreerimise korra. Seaduses oli sätestatud kuidas ja mis aja jooksul peavad seltsid ennast registreerima ning kes võivad olla asutajad. Seltsid tuli registreerida Eesti Vabariigi kohtus.

1926. aastal võeti riigikogu poolt vastu uus ühingute, seltside ja nende liitude registreerimise seadus. Esimene rahvamajade seadus võeti riigikogu poolt vastu 1931. aastal. **Rahvamajade seaduse alusel ja riigi toetusel loodi tugev ja hästi toimiv üle-eestiline rahvamajade võrgustik**, samuti soodsad tingimused rahvamajade ehitamiseks või korrastamiseks. Koostöös pankadega pakkus riik sobivat finantseerimisskeemi ning pikaajalist laenu rahvamajade ehitajatele.

Rahvamajad on olnud ja on eesti rahvakultuuri järjepidevuse kandjad läbi aegade olenemata riigikorrast. 30. aastate alguses Eesti Vabariigis koostatud rahvamajade võrgustiku väljaehitamise plaan pidi teostatud saama 1950. aastaks. Nõukogude võim võttis üle tolleaegse Euroopa kohta väga korralikult töötava süsteemi, andes sellele oma ideoloogilise suuna. Nõukogude süsteemis tegutses 456 klubilist asutust. Hoolimata teatud varjunditest, oli tegemist valdavalt ennesõjaaegse vabatahtlikkuse alusel toimunud tegevuse jätkamise ja edasiarendamisega. Tegevus oli suunatud eelkõige inimeste kultuuri- ja suhtlemistarvete ning kultuurihuvide rahuldamisele.

Kultuur pandi toimima propaganda tööriistana, kuid tänu eelnenud iseseisvusperioodil loodud tugevale, rahvuskultuuri toetavale rahvamajade võrgustikule ja inimestes kujunenud laialdasele vajadusele tegelda omakultuuriga, toimis kultuurielu riigi poolt kinnimastuna ja igapäevasele kättesaadavana paradoksaalsel kombel rahvusliku vastupanuliikumise varjatud kanalina. Nii muutsid eestlased Moskva poolt ametlikult lubatud laulupeod ja sellega seotud isetegevuse üldrahvalikuks protestiaktiooniks, omapäraseks sotsiaalseks liikumiseks. Iga viie aasta järel toimuv suursündmus muutus rahvuslikku identiteeti kandvaks ja kaitsvaks võtmesündmuseks. Kohalike kooride ja rahvatantsurühmade loomine oli lausa elutähtis tegevus.

1991. aastal oli eesti kultuuri kõige iseloomulikumaks tunnuseks ühtekuuluvustunne ehk nn. eestluse ideeline kollektivism. Ideaaliks oli iseseisva riigi taastamine, eeskujuks kahe maailmasõja vaheline Eesti Vabariik. Üks ajastu Eesti kultuuriarenduses oli lõppenud. Lagunenud või lagunemas olid paljud senised institutsioonid, finantseerimisstruktuurid ja asutused. Kultuuritöötajad püüdsid kohaneda uue olukorraga, leida uusi organisatsioonilisi vorme ja finantseerimise viise ning allikaid. Oli palju ebaselget kõiges, mis puudutas kultuurisfääri edasist arengut: läbimõeldud kultuuripoliitika puudumine; kultuuriametnike küsitav kompetents; kultuuri prestiiži langus ja kommertsiga pealetung; arusaamatu rahastamine; kinokunsti hingevaakumine ja kinomajade müük; järjepidetu kultuurialane seadusandlus; riiklikku toetust nautivad monopoolsed kultuuriasutused ja kolmanda sektori vähene

suutlikkus. Samas oldi küllalt rikkad kogemustega kultuuritöötajate, kultuuriarenduslike asutuste ja institutsioonide poolest, et olemasolevat mõistlikult hoida ja edasi arendada.

Pärast taasiseseisvumist muutus seltsitegevus taas aktiivseks. Algas külade liikumine, loodi külaseltse ja püüti taas Eesti külad ellu äratada. Samuti moodustati kõikvõimalikke mittetulundusühinguid (edaspidi MTÜ). Mitmed omavalitsused läksid seda teed, et andsid rahvamajad kohalikule MTÜ-le hallata. Osaliselt see õnnestus, kuid mitmed MTÜ-d sattusid majandusraskustesse ning rahvamajad lakkasid tegutsemast.

1931. aasta Rahvamajade seadusest loeme, et rahvamaja ülesandeks on olla kultuuri- ja haridusetöö keskkohaks väljaspool kooli ja koduks oma tegevuspiirkonna haridusliikudele asutistele ja seltskondlikele organisatsioonidele.

Samasugune ülesanne on rahvamajadel ka tänapäeval. Kohaliku kultuuri arendamise kaudu saab kohalik omavalitsus täita ühte tähtsamat ülesannet – kasvatada kodukohatunnet, kaitsta ja arendada kohalikku identiteeti jne. Selleks peab kultuurikorraldus olema ääretult paindlik – silmas pidades üldist kultuuripoliitikat, lähtuma kohalikest oludest, arengueesmärkidest ja inimeste soovidest.

19. aprillil 2006 sai Rae Kultuurikeskuses Harjumaal, Jüris kokku kaks- ja poolsada rahvamaja ja kultuurimaja juhatajat üle Eesti. Suurkogunemise kutsus kokku Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse rahvamajade juhatajate kursus. Koguneti selleks, et rääkida iseenda nimel ja iseenda eest. Loodi oma esinduskogu. Suurkogunemisega anti avalööks protsessile, millest peaks tulu tõusma kogu riigile, eriti aga maapiirkondade isetegevusele ja rahvakultuuri arengule.

16. mail 2006. aastal peeti esinduskogu esimene koosolek, mille käigus määratleti peamised ülesanded ja valiti juhatus.